

nevére a végül
lesapjához, de a
1962-ben talál-
magyarországi vö-
engedélyezték a
kötelezték arra,
ságáról lemond-

vabóra irányítón sok menekült és szorult helyzetben lévő egykori csendőr beérkezésére lehetett számítani, Jegenyés Pál és néhány bajtársa Bánfai József csendőr szakaszvezető javaslatára 1947. június 21-én megalakították a grazi Magyar Csendőr Bajtársi Asztaltársaságot. Az alapító tagok a következő egykori csendőrök voltak: Jegenyés Pál és Rétháti István főtörzsőrmesterek, Nász István törzsőrmester, Eszes Ferenc, Kiss Miklós és Körmendi János őrmesterek valamint Bánfai József szakaszvezető. Rajtuk kívül egy civil, dr. Bély Béla egykori újságíró is részt vett az alakuló ülésen. A Társaság ügyvezetőjének egyhangúlag Jegenyés főtörzsőrmestert választották meg és az első kiadások fedezésére személyenként 10-10 osztrák schillinget adtak össze. Egyidejűleg írógépen sokszorosított négyoldalas felhívást bocsátottak ki, melyben bejelentették megalakulásukat, és támogatást kértek a bajtársaktól, hogy a rászorulókon segíthessenek a helybeli rendőrség engedélyével. Az esemény helyszíne a fentebb már említett kiskocsmá volt.

A csoport első fellépése a jogszerűtlen – mivel útlevel nem volt náluk – határátlépésért előállított magyar menekültek szabadlábba helyeztetése lett. Bár az első menekültcsoportban (24 fő) csupán három egykori csendőr volt, Jegenyésék természetesen nemcsak csendőr bajtársaikért vállaltak felelősséget, hanem minden egyes honfitársunkért. Szállást és munkahelyet szereztek a menekülteknek, illetve azokat, akik tovább szándékoztak menni Ausztriából, ellátták címekkel, úti-

Úton a bizonytalanba – de legalább szabadon

Zoltán zászlós) egyikük sem vállalta a bajtársi közösség vezetését, pedig Jegenyés személyesen is megkereste mindannyiukat. Attól tartottak, hogy „közszerelésük” esetlegesen azt eredményezheti, hogy letartóztatják őket és kiadják a magyarországi kommunista hatóságoknak. Ennek ellenére a kis közösség egyre szélesebb körben ismert lett, aminek köszönhetően megszorodtak a címükre beérkezett adományok is. 1947-ben indigóval sokszorosítva, már mintegy 50 egykori csendőrnek juttatták el körlevelüket. 1948. szeptember 10-én pedig már harmadízben adta ki a felhívását a Csendőr Bajtársi Asztaltársaság, amelyet 65 bajtársuk címére küldtek el. Ennek megfelelően a beérkezett adományok nagysága is megnőtt és meghaladta az 500 schillinget. A megnövekedett bevételek lehetővé tették, hogy egy sokszorosítógépet vásároljanak. Nem sokkal később – 1947. november 20-án – megszületett a csendőr *Bajtársi Levél*. A név kiválasztásában vitéz Subik Károly prelátus kanonok volt a csendőrök segítségére, aki nemes egyszerűséggel azt javasolta, hogy ne törjék a fejüket a „lap” elnevezésén, hiszen ha a csendőr bajtársakhoz akarják eljuttatni a négy oldalas levelet, akkor nem is lehet azt másként elnevezni, mint *Bajtársi Levél*. Lássuk be, igaza volt...

(Folytatása következik)

Kosaras Péter Ákos: Fejezetek a Királyi Csendőrség történelméből
55. rész, Magyar Fórum, 2013. március 28.